

ROMAN INTERBELIC, realist-mitic-polițist-inițiativ

BALTAGUL de Mihail Sadoveanu

Anul apariției	<ul style="list-style-type: none">Opera Baltagul de Mihail Sadoveanu a fost publicată în anul 1930.
Ca specie literară,	<ul style="list-style-type: none">este un roman deoarece are o acțiune amplă, desfășurată pe mai multe planuri, cu un conflict complex, la care participă numeroase personaje.Prin multitudinea aspectelor înfățișate, romanul oferă o imagine amplă asupra vieții.
Curentul literar	<ul style="list-style-type: none">este un roman REALIST-MITIC, realizat pe două coordonate:aspectul realist – monografia lumii pastorale, reperele spațiale, tipologia personajelor, tehnica detaliului semnificativaspectul mitic – gesturile rituale ale Vitoriei.
Tema	<ul style="list-style-type: none">Tema este rurală, prezintă monografie satului de la munte, lumea arhaică a păstorilor, având în prim-plan, căutarea și pedepsirea celor ce l-au ucis pe Nechifor Lipan.Tema călătoriei și motivul labirintului au semnificații diferite.Pentru Vitoria, călătoria reprezintă reconstruirea evenimentelor ce au condus la moartea soțului ei, Nechifor Lipan.Pentru Gheorghiță, călătoria are un rol educativ, de inițiere (caracter de bildungsroman), la fel ca personajele Harap-Alb și Felix Sima.
Coordonatele spațio-temporale	<ul style="list-style-type: none">Sunt și ele prezente în roman.Timpul este vag precizat, prin repere religioase: Aproape de Sf. Andrei, în Postul Mare, 10 martie.Cadrul acțiunii este satul de munte, Măgura Tarcăului, zona Dornelor și zona Bistriței, dar și satul de câmpie, Cristești, în Balta Jijiei.
Din punct de vedere COMPOZIȚIONAL,	<ul style="list-style-type: none">Romanul este alcătuit din 16 capitole, grupate pe 3 părți:I. constatarea absenței și pregătirile de drum.II. Căutarea soțului dispărut.III. Găsirea lui Nechifor, înmormântarea acestuia și pedepsirea ucigașilor.
Acțiunea	<ul style="list-style-type: none">Se desfășoară cronologic, urmărind momentele subiectului.
Expozițiunea	<ul style="list-style-type: none">Prezintă satul Măgura Tarcăului și portretul fizic al Vitoriei, care toarce pe prispă și se gândește la întârzierea soțului ei, plecat la Dorna.
Intriga	<ul style="list-style-type: none">Cuprinde frământările ei, dar și acțiunile întreprinse înainte de plecarea în căutarea lui Nechifor (ține post negru 12 vineri, anunță autoritățile despre dispariția soțului, o lasă pe Minodora la Mănăstirea Vărativ, îi încredințează un baltag lui Gheorghiță.De asemenea, sunt prezentate semnele prevestitoare de moarte, semne ce o neliniștesc pe Vitoria (cântatul cocoșului, visul, etc.)
Desfășurarea acțiunii	<ul style="list-style-type: none">Prezintă drumul parcurs de Vitoria și de fiul ei, Gheorghiță, în căutarea lui Nechifor Lipan.Aceștia, ghidați de bătaia vântului și de neliniștea câinelui Lupu, îl găsesc pe Nechifor mort, într-o râpă.

Punctul culminant	<ul style="list-style-type: none"> • Este reprezentat de scena parastasului, în care Vitoria intuiește și povestește invitaților scena crimei în detaliu, insinuând faptul că ucigașii ar fi Ilie Cuțui și Calistrat Bogza. • Bogza și Cuțui devin neliniștiți, moment în care pornește o ceartă iar Gheorghită îl lovește pe Bogza cu baltagul în creștetul capului. • Băiatul este absolvit de săvârșirea crimei, întrucât fatală nu îi este lovitura de baltag lui Bogza, ci mușcăturile câinelui Lupu.
Deznodământul	<ul style="list-style-type: none"> • Cuprinde momentul în care Bogza mărturisește crima și, simțind că îi vine sfârșitul, își cere iertare de la Vitoria și Gheorghită. • Vitoria îi spune doar atât: "Dumnezeu să te ierte". • Finalul cuprinde și planurile de viitor ale Vitoriei în legătură cu familia ei.
Conflictul	<ul style="list-style-type: none"> • Principal al romanului este cel dintre Vitoria Lipan și ucigașii lui Nechifor. • Interior, este trăit de Vitoria, cauzat de dispariția lui Nechifor Lipan, dragostea ei de douăzeci și mai bine de ani.
	<ul style="list-style-type: none"> • Între tradiție și inovație, Vitoria reprezentând tradiția, iar copiii sunt mai receptivi la noutățile civilizației.
Personajele	<ul style="list-style-type: none"> • Înfățișează tipologii umane reprezentative pentru lumea satului de la munte, la începutul sec. al XX-lea. • Vitoria reprezintă tipul femeii voluntare, care are grijă de familia sa, se ghidează în viață după principii precum iubirea, credința, dreptatea, adevărul. • Aceasta, deși nu a făcut școală, este dotată cu o inteligență nativă desăvârșită. În demascarea ucigașilor, Vitoria își folosește intuiția. • Vitoria își iubea copiii și pe soțul său, Nechifor, în ciuda derapajelor lui comportamentale. • Gheorghită este tipul copilului care își începe drumul spre maturizare. • Nechifor Lipan este caracterizat în absență. • Apar și alte personaje precum: baba Maranda, părintele Dănilă, Minodora.
Perspectiva narativă	<ul style="list-style-type: none"> • Este obiectivă, nararea întâmplărilor se face la persoana a III-a, naratorul fiind omniscient și omniprezent. • În scena parastasului, Vitoria preia rolul naratorului, atunci când povestește scena omorârii lui Nechifor.
Modalități de caracterizare	<ul style="list-style-type: none"> • Personajul complex Vitoria Lipan este realizat prin tehnica basoreliefului și individualizat prin caracterizare directă și indirectă, cât și prin autocaracterizare, aceasta considerându-se "bătută de soartă".
Titlul	<ul style="list-style-type: none"> • Este dat de un substantiv comun articulat, reprezentând un topor cu două tăișuri, armă cu care a fost ucis Nechifor, dar și armă al actului justițiar. • Baltagul mai joacă și rolul de totem.
În concluzie,	<ul style="list-style-type: none"> • Romanul Baltagul de Mihail Sadoveanu este o operă realist-mitică, un roman polițist, autorul prezentând monografia lumii pastorale de la începutul secolului XX.

